

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 38P/82/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123321113
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Krajčovicová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123321113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudcom JUDr. Zuzanou Krajčovicovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Hnúšťa, so sídlom Budovateľov 801, Hnúšťa, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky: C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E. F. a otca: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. E. XX, H. G. H., o návrhu na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že ústavná starostlivosť nad maloletou A. B., nar. XX.XX.XXXX, nariadená rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/179/2017 zo dňa 13.03.2018, sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n.o., Na Uhlisku 1, Banská Bystrica.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n.o., Na Uhlisku 1, Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n.o., Na Uhlisku 1, Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Týmto dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/179/2017 zo dňa 13.03.2018 vo výroku týkajúceho sa určenia zariadenia, kde sa realizuje ústavná starostlivosť o maloletú a vo výrokoch týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletej.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 30.05.2023 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej aj ako „UPSVaR“ alebo „navrhovateľ“), ktorým sa domáhal zmeny zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti nad maloletou. Návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/179/2017 zo dňa 13.03.2018 súd nariadil nad maloletou a jej súrodencami ústavnú starostlivosť, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny Hnúšťa. Odchodom súrodencov maloletej z centra začali u maloletej výchovné problémy (sestra I. bola umiestnená v Reedukačnom centre Zlaté Moravce a po dovŕšení plnoletosti odišla bývať do domácnosti matky a brat C. je umiestnený v Reedukačnom centre Hlohovec a je neustále na úteku), maloletá stratila blízke osoby, s ktorými by si rozumela. Odlúčenie od rodiny riešila neadekvátnym správaním voči vychovávateľkám a ostatným deťom na skupine. Z uvedeného dôvodu maloletá bola na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/113/2022 zo dňa 20.07.2022 dočasne umiestnená v Diagnostickom centre Lietavská

Lúčka. V režimovom zariadení maloletá dokázala primerane pracovať, postupne sa naučila rešpektovať autority, jej vzdor sa zmiernil. Pod dozorom si plní školskú dochádzku, prejavuje záujem o vzdelanie. Počas pobytu nemala návštevy rodinných príslušníkov, s rodinou bola v telefonickom a písomnom kontakte. Po ukončení pobytu sa maloletá dňa 31.10.2022 vrátila do centra. Jej správanie bolo stabilizované, primerane sa správala voči deťom aj voči vychovávateľom. Zo správy z centra zo dňa 19.04.2023 vyplynulo, že u maloletej opäť dochádza k výchovným problémom, ktoré sa prejavujú arogantným, drzým správaním voči dospelým, direktívnym správaním voči rovesníkom, ktoré hraničí so šikanovaním. Má benevolentný prístup k príprave na vyučovanie, jej študijné výsledky nezodpovedajú vedomostiam, pri troche snahy by mohli byť lepšie. Dňa 26.4.2023 úrad na Obecnom úrade v Slovenskej Ľupči zvolal prípadovú konferenciu, ktorej sa zúčastnila aj maloletá. Maloletá sa vyjadrila, že v centre zotrvať nechce, je to ďaleko od jej bydliska a rodiny, cíti sa sama a opustená, rodina nechodí maloletú navštevovať. Chcela by byť častejšie doma na krátkodobých pobytoch. Hlavne víkendy u maloletej spôsobujú smútok, lebo po ostatné deti si príde rodina alebo majú návštevu. Návrh centra umiestniť maloletú do reedukačného centra bol vyhodnotený ako nedôvodný, najlepším riešením by bolo maloletú umiestniť do iného centra v blízkosti bydliska a rodiny maloletej. K rovnakému záveru dospel aj psychológ centra, maloletej pobyt v centre neprospeje, je silne naviazaná na biologickú rodinu, odlúčenie od rodiny sťažuje jej pobyt v centre. Úrad oslovil centrá pre deti a rodiny v Banskej Bystrici, prísľub k umiestneniu maloletej dalo Centrum pre deti a rodiny Dom sv. Alžbety, krízové centrum n.o. Banská Bystrica. Navrhovateľ v návrhu ďalej uviedol, že otec o maloletú neprejavuje žiadny záujem, s úradom nespôsobuje, vyživovaciu povinnosť si neplní. Matka si zarába príležitostnými brigádami, vyživovaciu povinnosť si neplní, maloletú v centre nenavštevuje, záujem o maloletú je slabý, telefonický a sporadický. Spolu s matkou žije v domácnosti sestra maloletej I., ktorá o maloletú prejavuje záujem. Sestra maloletej J. žije so svojou rodinou v Banskej Bystrici, je ochotná maloletú v centre v Banskej Bystrici navštevovať a taktiež si ju brávať na krátkodobé pobyty do svojej domácnosti, maloletá s ňou má vytvorený blízky vzťah. Navrhovateľ k návrhu pripojil správu Centra pre deti a rodiny Hnúšťa zo dňa 19.04.2023, Zápisnicu z prípadovej konferencie zo dňa 26.04.2023, aktuálnu psychologickú správu maloletej zo dňa 02.05.2023, správu Centra pre deti a rodiny Hnúšťa zo dňa 30.05.2023, správu Obce Slovenská Ľupča zo dňa 11.04.2023, súhlas Centra pre deti a rodiny Dom sv. Alžbety, krízové stredisko n.o. s prijatím maloletej.

2. Rodičia maloletej sa k podanému návrhu písomne nevyjadrili.

3. Na deň 21.07.2023 súd nariadil pojednávanie, na ktorom sa rodičia maloletej nezúčastnili, neúčast na pojednávaní riadne a včas neospravedlnili. Súd preto pojednával v neprítomnosti rodičov maloletej.

4. Navrhovateľ na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Okrem iného uviedol, že nad maloletou bola v roku 2018 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je realizovaná v Centre pre deti a rodiny Hnúšťa doposiaľ. S maloletou tam boli umiestnení aj súrodenci, ktorí vzhľadom na výchovné problémy boli premiestnení do reedukačných zariadení. Maloletá ostala sama v centre, je veľmi naviazaná na svoju rodinu, na svojich súrodencov, na svoju matku. Tým, že ostala v zariadení sama, začala strádať, začali sa u nej prejavovať výchovné problémy, ktoré boli riešené v roku 2022 dočasným umiestnením maloletej v diagnostickom centre. Po návrate maloletej do centra Hnúšťa prestala vykazovať výchovné problémy, avšak tie sa znovu v roku 2023 zhoršili. Centrum navrhovalo úradu, aby odporučil súdu umiestnenie maloletej do reedukačného zariadenia, avšak úrad nemá za to, že by maloletá mala tak závažné výchovné problémy, aby musela byť umiestnená do reedukačného zariadenia. Psychológ v zariadení sa vyjadril, že maloletá stráda láskou svojich blízkych, že cíti sa v centre osamotená, sú tam s ňou oveľa mladšie deti, s nimi si nerozumie, nemá tam kamarátov, nemá tam blízku vzťahovú osobu. Sama maloletá sa vyjadruje, že chce ísť do nejakého centra v blízkosti obydlija svojej matky. Centrum pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n.o., Na Uhlisku 1, Banská Bystrica vyjadrilo súhlas, že od 01.08. môže prijať maloletú na výkon ústavnej starostlivosti v ich zariadení. Toto centrum je v blízkosti bydliska matky, ktorá býva v Slovenskej Ľupči spolu so súrodencami maloletej. Maloletá má väčšiu možnosť chodiť na krátkodobé pobyty do domácnosti matky a takisto matka môže navštevovať maloletú, keďže z miesta jej bydliska do centra je to krátka vzdialenosť. Navrhovateľ ďalej uviedol, že matka maloletej obýva jednu miestnosť v príbytku postaveného z dreva na obecnom pozemku, nikde nepracuje, privyrobí si brigádne. Vedie skromný spôsob života, žije s ňou jej dcéra I. s 2 deťmi a manželom, ktorí prispievajú na chod domácnosti. O otcovi úrad nemá bližšie informácie.

5. Z opatrovaneckého spisu maloletej vyplýva, že nad maloletou bola rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/179/2017 zo dňa 13.03.2018 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny Hnúšťa.

6. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

7. Podľa § 81 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 62 ods. 1 až ods. 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Na základe vykonaného dokazovania je súd toho názoru, že je v najlepšom záujme maloletej zmeniť zariadenie, kde sa realizuje ústavná starostlivosť o maloletú. Z podaného návrhu, ako aj z vyjadrenia navrhovateľa a opatrovníka na pojednávaní vyplynulo, že v Centre pre deti a rodiny Hnúšťa, v ktorom sa maloletá aktuálne nachádza, začalo dochádzať k výchovným problémom maloletej po tom, čo uvedené centrum opustili súrodenci maloletej, ktorí tu boli spolu s maloletou umiestnení na základe rozhodnutia tunajšieho súdu. Maloletá sa správala neadekvátne voči vychovávateľom aj voči ostatným deťom umiestneným v zariadení. Správanie maloletej sa prechodne zlepšilo po tom, čo bola na dobu troch mesiacov dočasne umiestnená v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka. V priebehu apríla 2023 sa správanie maloletej znova zhoršilo, na základe čoho bola zvolaná prípadová konferencia, kde dňa 26.04.2023 zúčastnení dospeli k záveru, že najvhodnejším riešením pre maloletú bude umiestniť ju do iného centra v blízkosti bydliska rodiny maloletej. Maloletá cíti potrebu byť bližšie pri rodine, keďže v centre zostala sama, je z toho deprimovaná a nervózna, pobyt v Centre pre deti a rodiny v Hnúšti jej neprospieva. Je silne naviazaná na biologickú rodinu a odlúčenie od rodiny sťažuje jej pobyt v centre. Záujem o umiestnenie maloletej prejavilo Centrum pre deti a rodiny Dom sv. Alžbety, krízové stredisko n.o. v Banskej Bystrici. Matka spolu so sestrou maloletej žijú v Slovenskej Lupči, čo je neďaleko Banskej Bystrice a sestra maloletej Patrícia žije v Banskej Bystrici. So sestrami má maloletá blízky vzťah, sestra J. si maloletú môže brávať aj na krátkodobé pobyty. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je podľa názoru súdu v najlepšom záujme maloletej zmeniť zariadenie, v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť, v zmysle návrhu navrhovateľa. Maloletá tak bude mať možnosť byť aj v osobnom kontakte so svojou rodinou, ktorá ju môže v centre navštevovať a taktiež môže chodiť aj na krátkodobé pobyty k svojej sestre

J., ktorá žije v Banskej Bystrici. Súd preto návrhu navrhovateľa vyhovel a rozhodol o zmene zariadenia, kde sa bude realizovať ústavná starostlivosť o maloletú tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

11. Súd zároveň rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletej, a to s ohľadom na zmenu platobného miesta. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že matka maloletej žije skromne, v príbytku so svojou dcérou I. a jej rodinou, matka nemá pravidelný príjem, občasne si privyrobí na brigádach. Súd preto uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej v minimálnej zákonnej výške. Pomery otca súdu v čase rozhodnutia neboli známe, o otcovi maloletej nemá informácie ani opatrovník maloletej, preto súd o vyživovacej povinnosti otca rozhodol rovnako ako rozhodol tunajší súd v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou, teda otcovi maloletej uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 eur mesačne. Rodičia maloletej sú povinní výživné uhrádzať do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Dom sv. Aležbety, krízové stredisko n. o., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže v konaniach podľa CMP v zásade platí, že každý z účastníkov si uhrádza trovy konania sám.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a doplňovať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).